

ΤΟ "ΦΩΣ", ΣΤΗΝ ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΙΝ

ΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΛΗΣΜΟΝΗΤΟΝ ΠΟΛΙΝ ΜΕ ΤΟΥΣ ΤΕΤΡΑΚΟΣΙΟΥΣ ΕΚΔΡΟΜΕΙΣ ΤΗΣ "ΑΘΛΗΤ. ΕΝΩΣΕΩΣ", ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΕΩΣ

Ο ανδριάς του Καμάλ 'Ατατούρκ, εις τὸ ἐν Ἀμπατζηλάρ Μπαση ὁμιλιον πάρκον. Ἡ φωτογραφία ἐλήφθη κατὰ τὴν κατάσειν τοῦ στεφάνου ὑπὸ τοῦ κ. Μαρμελή.

2ον

Προχωροῦμεν πρὸς τὸ Ἀμπατζηλάρ-Μπαση καὶ συναντῶμεν τὸ χάνι τοῦ Καραπαναγιώτη, τὴν ἰχθυαγοράν (Μπαλὴκ-Παζάρ) τὴν σκεπαστήν-ἀγοράν «Ἀλῆ-Πασά» καὶ φθάνομεν πρὸ τοῦ δτελ «Ἀμερικαν» καὶ τοῦ καφενείου ἄλλοτε «Ροὺ μελῆ». Ἐκεῖ, κατὰ μῆκος ἀπὸ τοῦ Οὐν-Καπάν μέχρι τοῦ ἄλλοτε ἑλληνικοῦ ταχυδρομείου δενδροφυτεῖα δροαῖα δροσιζοῦν μὲ τὴν σκιάν των πολυπληθεῖς θαμῶνας. Ἔτσι προχωροῦμεν ἀπὸ τὸ Ἀμπατζηλάρ-Μπαση πρὸς τὸ «Ἑσκή-Ἰζαμί» καὶ συναντῶμεν τὸ παντοπωλεῖον τοῦ κ. Ἰσραηλίδου καὶ τὸ ἄλλοτε σαπωνοποιεῖον μὲ τὰ ὀνομαστά μυρωδάτα σαποῦνια τοῦ κ. Χριστοδούλου. Παρά πέρα τὸ ὀνομαστὸ παντοπωλεῖον τοῦ Ἐμὶν ἐφένδη. Ἐκεῖ κοντὰ περιεργαζόμεθα τὸ ἄλλοτε «Μισοῦρ-Νταίρεσι», νῦν Γεν. Διοίκησιν Ἀν. Θράκης, καὶ φθάνομεν στὸ Γεντῆ-Γιάλ-Ἀζῆ, ὅπου ὁ τουρισμὸς ἐτοιμάζει ἕνα ὠραῖο πάρκο μὲ τὴν κατεδάφισιν ὅλων των πέριξ ἀκινήτων, τοῦ Ἀραντά, μέχρι τοῦ περικαλλοῦς τεμένους Σουλτάν Σελίμ. Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ περικαλλὲς τέμενος ὅπου ὁμάδες πολλῶν ἐκδρομῶν ἀποθαυμάζουν τὸ ἱστορικὸν κτίριον.

Ἀπὸ τὴν εἰς τὸ μέσον τοῦ τεμένους πολὺκρουνον θούσιν, ὅπου καὶ ὁ ἱστορικὸς «Τερ-Ἀαλέ», δροσιζοῦμε τὴν δειψάν μας.

Ἐπιβιβαζόμεθα καὶ πάλιν τῆς ἀνάτης καὶ προχωροῦμε

πρὸς τὸ προάστειον Κυγίων. Εἶναι Κυριακὴ ἀργία καὶ ἡ ἀγορὰ μέχρι τῆς τοποθεσίας τῆς σιταγορᾶς εἶνε κλειστή. Ἐνας παλαιὸς γνῶριμος, ὁ κουρεὺς Σερίφ, μὲ ἀναγνωρίζει καὶ σπεύδει νὰ μοῦ προσφέρῃ ἀναψυκτικά. Τὸ Κυγίον ἔχει τώρα ἐκεῖ πρὸς τὸ Κατζηλάρ-Ἰζανήν νένον συνοικισμόν, ὅπου ἐποικισθῶσαν οἱ ἐκ Κίρεσχανέ κάτοικοι, διότι τὸ προάστιον αὐτὸ ἐκ τῶν συχνῶν πλημμυρῶν τῶν συμβαλλομένων παρ' αὐτῶν ποταμῶν Ἐθρου καὶ Τούσου ἔχει καταστραφεί.

Ἔτσι, ἀπὸ ἐκπλήξεως εἰς ἐκπλήξιν, συνεχίζομεν τὴν προσκύνημά μας καὶ κατερχόμεθα πρὸς τὸ Πασά Καποῦ καὶ ἐκείθεν εἰς τὸ ἱστορικὸν Σαράν, ἀφοῦ προηγουμένως διήλθομεν τὴν ἀγοράν Σαρατχανά.

ΣΑΡΑΓΙ

ΣΤΡΑΤΩΝΕΣ. ἸΔΙΟΡΙΜ. Μέσα εἰς τὴν ὀργιάζουσαν φύσιν τοῦ «Σαραγίου» μὲ τοὺς ὀφιοειδεῖς ἔλγινους τοῦ ποταμοῦ, τὸν τῆς διαφόρα ἐξοχικὰ κέντρα ὀρκισμένα εἰς τὰς ἀχανεῖς δενδροφυτεῖας φιλοξενούν χιλιάδες θαμῶνα, πού, ἐ-

Ἐξ ἀριστερῶν πρὸς τὰ δεξιὰ: Ὁ ἀνθύρχος κ. Σαφέτ δέης ἰδιαιτέρου τοῦ Γεν. Διοικητοῦ Θράκης, ὁ τελωνῆς Πυθίου κ. Σιετῆς, Μπαῖ Ἰζελάλ οἰκονομικὸς σύμβουλος Γεν. Διοικήσεως Θράκης, Ἀθανάσουλαις τελωνειακοῦς ἐν Ἀλεξανδρουπόλει.

παφελούμενοι τῆς Κυριακῆς ἀργίας, ἦλθαν ἐκεῖ νὰ δροσισθῶν. Περιεργαζόμεθα τὰ παλαιὰ σουλτανικὰ ἀνακτορά που εἶναι κτισμένα 70 ἔτη πρὸ τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Εἰσερχόμεθα εἰς τοὺς στρατώνας καὶ ἐπισκεπτόμεθα τὰς ἀγροτικὰς φυλακὰς εἰς τὴν τοποθεσίαν «Γιανκιν - Κιολάν».

Εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ τονίσω ὅτι αἱ ἀγροτικαὶ αὐταὶ φυλακαὶ, συγχρονισμένα, τελείως τιμοῦν τοὺς φίλους καὶ συμμάχους Τούρκους. Ἐκεῖ οἱ φυλακισμένοι διδάσκονται μέσα εἰς τοὺς ἀπεράντους περικοχιατικούς

ἀγρούς τὴν γεωργίαν ὅπως τὴν θέλει ἡ σύγχρονος γεωργικὴ ἐπιστήμη.

Ἦδη διερχόμεθα τὴν πεδιάδα ποῦ εἶναι ἐσπαρμένη ἀπὸ τεύτλα καὶ κατευθυνόμεθα πρὸς τὸ Γεντῆ-Ἰμαρέτ, ὅπου ἡ ἐποικιστικὴ ὑπηρεσία ἔχει ἐγκαταστήσει πρόσφυγας ἐκ Τζουμαγιάς τῆς Βουλγαρίας καὶ ἐκ Καρατζόδας, ἀσχολούμενους μὲ τὴν καπνοφυτεῖαν καὶ τεύτλοφυτεῖαν. Καὶ προχωροῦμεν πρὸς τὸ προάστιον Ἰλδρίμ. Μακρόθεν διακρίνομεν τὴν ἐκκλησίαν τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, χρησιμοποιοῦμένην ἤδη ὡς τζαμί τῶν προσφύγων Τούρκων, καὶ παρέκει φαίνεται ἡ Ροδοκανάκειος Σχολή, ὅπου τόσοι καὶ τόσοι Ἕλληνες ἐδιδάχθησαν τὰ ἑλληνικὰ γράμματα. Κατερχόμεθα πρὸ τοῦ «Ζιντζιρλή - Κογιού» καὶ δροσιζοῦμε τὴν δίψα μας μὲ ἕνα κρυστάλλινον νερὸ ποῦ ἐσπευσε λίαν φιλοφρόνως νὰ ἀντήλθῃ καὶ μὰς προσφέρῃ ἕνας γεραλέος Τούρκος.

Ἐκ καθήκοντος πρὸς τοὺς πεθαμένους ἐπισκέφθημεν καὶ τὸ ἑλληνικὸν νεκροταφεῖον καὶ μετὰ ἡμίσειαν ὥραν, ἀφοῦ συνηγήσαμε τὰ σπῆτια τοῦ μακα-

ρίτου Βεργίβου Βασιλάκη, τοῦ κ. Δερμεντζοπούλου, ἦδη ἐγκατεστημένου εἰς Ἀλεξανδρουπόλιν, τοῦ Ἰωσήφ Ἀχτάρη καὶ ἄλλα τινά, διήλθομεν τὰς συνοικίας Κούμ-Μαχαλέ καὶ διὰ τῆς γεφύρας Μιχάλ-Κιοπρού, ἐκατέρωθεν τῆς ὁποίας ἀπλώνονται τὰ ὠραῖα σαλάτσια, τὰ ὅποια πρὸ ἐτῶν συνεκέντρωναν καθε Κυριακὴν τὴν ἀφρόκρεμα τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας τῆς Ἀδριανουπόλεως, διήλθομεν τοῦ Καφέ-Καποῦ καὶ εἰσλήθομεν εἰς τὴν πυρκαυστον ζω-

(Συνέχεια εἰς τὴν 5ην σελίδα)

Φωτ. Π. Παναγιωτίδης (938)

(Α. Βασιλάκη)

ΜΕ ΤΟΥΣ ΕΚΔΡΟΜΕΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΙΝ

(Συνέχεια εκ της 3ης Σελίδος)
νην της πυρκαϊάς του 1905, καθ' ην, ως γνωστόν, είχαν αποπεφρωθεί αι συνοικίας 'Αγίου Νικολάου, 'Ιωάννου Προδρόμου, Ταξιαρχών, Χριστού και Παναγίας και ἐφθάσαμεν εἰς τὸ Ζάππειον Παρθενάγειον, ὅπου νῦν ἡ Διεύθυνσις τῆς 'Αστυνομίας, καὶ τὸν Φιλεκπαιδευτικὸν Σύλλογον, νῦν στρατιωτικὴν λέσχην. Συναντῶμεν ἐκεῖ τὰς οἰκίας Παναγιωτοπούλου, Φάσου, Δήμητρας, Γυμνασιάρχου, Παζάρ, Βαφειάδου, Μουρασιού, καὶ ἄλλας, ὅπου νοικοκυρᾶται Ἰωρκοὶ τὰς συντηροῦν εἰς ἀρίστην κατάστασιν.

Εἰς τὸ ΚΑΡΑΓΑΤΣ
ἔτσι ἐξερχόμεθα εἰς τὴν ἀγορὰν «Μπαλίκ-Παζάρ», διερχόμεθα τὰ «Τουφεζιδίκια» χωρὶς νὰ συναντήσωμεν τὰ ξενοδοχεῖα Καταπόδη καὶ Βεργίδου καὶ κατευθυνόμεθα διὰ μέσου τῆς πευκοφόρου καὶ ἱεροφύτου λεωφόρου, φθάνομεν εἰς τὸ Καραγάτς. Εἰσέρχομεθα διὰ τῆς ὁδοῦ 'Ορτάκιοι καὶ διακρίνομεν τὴν οἰκίαν Δημητριάδου, τὰ μαγαζιά τοῦ Παυλάκη, τὸ Ροζολάτο, τὰς κατοικίας τῶν φραγκολεβαντίνων καὶ προχωροῦντες φθάνομεν πρὸς τὸ χάνι τοῦ Σαρανταεκλησιωτῆ. Στρέφομεν πρὸς τὸ ἑλληνικὸν νεκροταφεῖον, διακρίνομεν τὴν ἐκκλησίαν τῶν Καλογραιῶν καὶ διὰ τῆς ὁδοῦ ὅπου ἄλλοτε τὰ κτήματα Θεοφάνους. Χατζή Γιούδα, Καρακάση, φθάνομεν εἰς τὴν συνοικίαν τοῦ σταθμοῦ, διὰ νὰ καταλήξωμεν εἰς τὸ ἐξοχικὸν κέντρον ὅπου ἄλλοτε τὸ Μπελεντιέ 'Οτελί. Ἐκεῖ παύνομεν τὸν καφέ μας καὶ περὶ τὴν 7ην ἐσπερινὴν ἐπιστρέφομεν εἰς τὴν 'Αδριανούπολιν, σταθμεύσαντες πρὸ τῆς γεφύρας τοῦ 'Εθρου, ὅπου παρακολουθήσαμεν τὴν ποδοσφαιρικὴν συνάντησιν τῆς ἀθλητικῆς ὁμάδος Α. Ε. 'Αλεξανδρουπόλεως καὶ τῆς τουρκικῆς ὁμάδος «'Ενπνε-Σπόρτ», ἀποτέλεσμα τῆς ὁποίας ἦτο 2-2. Ἀπὸ τῆς 7ης ἐσπερινῆς μέχρι τῆς 10ης παρηκολούθησαμεν τὸν κινηματογράφον ἐπὶ τῆς πλατείας τοῦ τουριστικοῦ κέντρον τοῦ Δήμου.

Η ΑΝΑΧΩΡΗΣΙΣ
Ἡ ὥρα εἶναι 9.30' ἐσπερινὴ καὶ οὐχοὶ σιγῆς τῆς σταθμεύουσας εἰς τὸν σταθμὸν τῆς πόλεως ἀμαξοστοιχίας καλοῦν τοὺς ἐκδρομεῖς πρὸς ἐπιβίβασιν.
Χιλιάδες λαοὶ, συγκεντρωμένοι πρὸ τοῦ σταθμοῦ, χειροκροτοῦν τοὺς ἐπιβιβαζομένους ἤδη καθιδρὸντες ἐκδρομεῖς, ἐνῶ οἱ ξενάγοί μας Σαφέτ, Τζελάλ, Βεσμέ καὶ ἄλλοι δὲν εὐρίσκουσιν λέξεις νὰ μᾶς εὐχαριστήσουν. Ὡρην 10ην ἀκριβῶς ἐκκινεῖ ἡ ἀμαξοστοιχία, ἐνῶ οἱ ἐκδρομεῖς χαίρετοῦν.
— Σὰς περιμένουμε στὴν 'Αλεξανδρούπολιν.

— Πικρὲναι μπουρούνας, Γιούδαν, καρδασάρη, ἀκούεται μία ἰαχή τοῦ πλήθους καὶ ἐγκαταλείπομεν τὴν ὥραιν 'Αδριανούπολιν μετὰ τὰς λαμπροτέρας τῶν ἐντυπώσεων, διὰ τὴν πρωτοφανή ποδοχὴν ἐκ μέρους τῶν φίλων καὶ συμμάχων Τούρκων καὶ διὰ τὰς ἐπιδαμνιθεῖσας εἰς ὄλους μας ἐκ μέρους τῶν περιουήσεις.
Ἡ ἀμαξοστοιχία ἐφθάσεν εἰς 'Αλεξανδρούπολιν τὴν 3ην πρωτῆν, εἰς τοὺς ἐνδιαμέσους δὲ σταθμοὺς χιλιάδες κόσμου μεφρεντίδας ζητωκραυγῶν καλῶς ὥρισαν τοὺς ἐπιστρέφοντας οἰκείους των.

ΑΘ. ΖΑΡΔΑΛΙΔΗΣ

Ὁ γεροκολασμένος ἐπῆγινεν ἐν τῷ μεταξύ πρὸς τὸ σπῆτι τῆς Μάρως, κρατῶν ἓνα μικρὸν δέμα στὸ χέρι καὶ ἡ νέα τὸν κληντήσας.

— Τὰ συχαρίκια, περδικούλα, τὰ συχαρίκια θέλω, εἶπε ὁλῆς εἶδε τὴν νέαν.
— Μὲ φέρνεις γράμμα ἀπ' τὸ ἰάννο μου;
— Σοὺ φέρνω τὰ χαίρετήματά του καὶ αὐτὰ τὰ πεσκέσια...
— Γράμμα δὲν ἔχεις;
— Τί γράμμα; Ὁ Κατερινιώης ποὺ ἦλθεν ἀπὸ τὴν Σαλονίκη τὸν εἶδε τὸν Γιάννο. Εἶναι ἀλὰ καὶ δουλεύει καλά κοντὰ τὸν μπάμπη μου. Σοὺ στέλνει τὰ χαίρετήματα, μετὰ δύο χεῖρονάκια, τὸ ἓνα φέρει τοὺς ταῦμους καὶ τὸ ἄλλο τὰ φαρίδια, τὲς γλυκὰς, δηλαδή. Σοὺ στέλνει καὶ αὐτὰ ἐδῶ τὰ πεσκέσια. Τί εἶναι δὲν ξέρω...
Ἡ Μάρω, τῆς ὁποίας ἡ γὰρ ἀμετριάσθηκε, διότι δὲν εἶχε γράμμα, ἐλαχτάσας ὅταν ἐπῆρε τὸ δέμα τοῦ ἀγαπημένου ἡς στὸ χέρι. Μήπως τὸ πεσκέσι οὐκ ἤρκετο ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ ἀγαπημένου τῆς δὲν ἦταν σὰν γράμμα καὶ καλλιτερο; Μήπως γὰρ νὰ τῆς στέλνῃ πεσκέσια ὁ ἰάννος τῆς δὲν ἐσήμαινεν ὅτι ἦν ἐνθυμούμεν καὶ τὴν ἀγαπᾶσε πάντα; Ποῦ ἤξερε πᾶν, μπορεῖ μέσα στὸ δέμα νὰ ἔχει καὶ καμμιὰ γραφή.
Ἐσφίξε στὸ στήθος τῆς τὸ δέμα καὶ χωρὶς νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν Χούγιαν, ἐγύρισε γιὰ νὰ ῥέξῃ στὸ σπῆτι τῆς νὰ τὸ ἀλῇ.

— «Ε, περδικούλα μ', ἔτσι μ' ἀφῆνεις; Δὲν ἔχω κι' ἐγὼ μερικὸ ἀπὸ τὸ πεσκέσι, ἂν εἶναι ἀγώσιμο;

— Ὁ Χούγιαν, ὁ ὅπως τὸν ἐπερίμενε μετὰ ἀγωνίαν...
— Ἡ δουλειὰ ἔγινε, τσελὶ κόπουλό μου, ἔγινε μιὰ χαρὴ...
— Πῶς;
— Νὰ πῆγα στὴν Κατερινίαν γλυκὰ, ἔβαλε μέσα τὴν σκόνην, τὰ ἔφερα καὶ εἶπα πὸ τάχα τὰ ἔστειλεν ὁ Γιάννος γιὰ τὴν Μάρω μὲ ἓνα Κατερινιώ, ποὺ ἦλθε ἀπ' τὴν Σαλονίκη. Καὶ ἡ Μάρω τρώγει τώρα τὴν σκόνην...
— Νὰ σὲ φιλήσω, μπάμπη Χούγια. Εἶσαι δαίμονας...
— Γιὰ χατήρι καὶ γιὰ ἀγάπην ἔγινε καὶ δαίμονας, τὰ λιγκόπουλό μου...
— Τώρα κάθε θράδυ πρέπει νὰ ρίχνῃς τὸ μαγικὸ νερὸ στὸ κατῶφλι, εἶπε τὸ τσελιγκόπουλο.

— Αὐτὸ εἶναι δική μου δουλειὰ. Μὴ στενοχωριέσαι.
Ἐννοεῖται ὅτι ὁ γεροκολασμένος οὐτε τὸ νερὸ θὰ ἔρριχνε καὶ οὐτε τὴν σκόνην ἔβαλε στὴν γλυκὰ. Ἐπῆγε στὴν Κατερινίαν μετὰ τὸ ζῶο καὶ μετὰ τὰ χρήματα τοῦ Λάμπρου γιὰ δική του δουλειὰ καὶ ἔφερε τὰ γλυκίσματα γιὰ νὰ πῇ ὅτι τάχα ἐχρησίμαποίησε τὴν σκόνην.

Διότι ὁ Χούγιαν δὲν ἐπίστευε στὰ μάγια οὔτε καὶ ἀφοῦ εἶδεν τὸν διάβολο μετὰ τὰ μάτια τοῦ στὸ ρημαδιακὸ τῆς μάγισσας.

ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΜΑΓΙΚΩΝ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΩΝ

Δὲν ἐπέρασαν οὔτε τρεῖς ἡμέρες ἀφ' ὅτου ἤρχισαν νὰ χρησιμοποιοῦνται τὰ μαγικὰ παρασκευάσματα τῆς μπάμπης Λιόλιας καὶ ἓνα μεσημέρι ὁ μπάμπης Χούγιαν ἐτρεξε νὰ

ΗΜΕΡΑΙ ΕΚΠΤΩΣΕΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΠΤΩΣΙΣ
ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΧΑΤΖΗΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ
ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 9

Αἱ ἐκπτώσεις λήγουν τὸ Σάββατον 6ην τρέχοντος